

POSTANOWIENIE

16 czerwca 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marcin Łochowski

na posiedzeniu niejawnym 16 czerwca 2026 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa M.K. i I.T.
przeciwko Bank spółce akcyjnej w W.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej Bank spółki akcyjnej w W.
od wyroku Sądu Okręgowego w Elblągu
z 26 listopada 2025 r., I Ca 260/25,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od Bank spółki akcyjnej w W. na rzecz M.K. i I.T. po 1350 złotych kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego postanowienia Bank spółce akcyjnej w W. do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

UZASADNIENIE

Pozwany Bank S.A. w W. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w Elblągu z 26 listopada 2025 r., zaskarżając ten wyrok w całości, wnosząc o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na występujące w sprawie istotne zagadnienia prawne: Czy

w świetle art. 385 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 6 ust. 1 Dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich fakt, że umowa pożyczki albo kredytu denominowanego do waluty obcej jest już całkowicie wykonana i wygasła – w związku z czym konsument nie jest już związany postanowieniem niedozwolonym – ma wpływ, a jeśli tak, to jaki, na możliwość powoływania się przez konsumenta na trwałą bezskuteczność (nieważność) umowy z uwagi na zawarcie w niej postanowień niedozwolonych, a także na możliwość dochodzenia w takiej sytuacji roszczeń restytucyjnych wywodzonych z trwałej bezskuteczności (nieważności) umowy z powołaniem na tzw. teorię dwóch kondycji – skoro celem przepisów o postanowieniach niedozwolonych jest przywrócenie zachwianej równowagi kontraktowej, a umowa między stronami już nie obowiązuje?

W odpowiedzi na skargę powodowie wniesli o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest natomiast zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń, a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu. Nieodzowne jest ponadto wykazanie związku między oczekiwaną od Sądu Najwyższego wypowiedzią a wynikiem postępowania kasacyjnego.

Oceny czy postanowienie umowne jest niedozwolone dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy (zob. uchwałę SN z 20 czerwca 2018 r., III CZP 29/17, OSNC 2019, nr 1, poz. 2). Konsekwencją zaś uznania, że dane postanowienie umowne ma charakter niedozwolony w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. jest stwierdzenie nieskuteczności niedozwolonego postanowienia, połączone z przewidzianą w art. 385¹ § 2 k.c. zasadą związania stron umową w pozostałym

zakresie (zob. m.in uchwałę SN z 29 czerwca 2007 r., III CZP 62/07, OSNC 2008, nr 7-8, poz. 87, oraz uchwałę składu siedmiu sędziów SN z 7 maja 2021 r., III CZP 6/21, OSNC 2021, nr 9, poz. 56, a także m.in. wyroki SN: z 30 maja 2014 r., III CSK 204/13; z 1 marca 2017 r., IV CSK 285/16; z 24 października 2018 r., II CSK 632/17; z 8 lutego 2023 r., II CSKP 978/22). Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w uchwale składu całej Izby Cywilnej z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22 (OSNC 2024, nr 12, poz. 118), jeżeli w wykonaniu umowy kredytu, która nie wiąże z powodu niedozwolonego charakteru jej postanowień, bank wypłacił kredytobiorcy całość lub część kwoty kredytu, a kredytobiorca dokonywał spłat kredytu, powstają samodzielne roszczenia o zwrot nienależnego świadczenia na rzecz każdej ze stron (pkt 3. uchwały).

W świetle jednolitego i utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego nie ma wątpliwości, że wykonanie umowy kredytu (pożyczki) nie wyklucza następcej oceny, że umowa ta była niewiążąca (nieważna) i dochodzenia roszczeń o zwrot nienależnego świadczenia. Oczywiście jest, że takie roszczenia mogą powstać tylko w przypadku (co najmniej częściowego) wykonania umowy. Z tej perspektywy wykonanie niewiążącej (nieważnej) umowy nie może stanowić przeszkody do ich dochodzenia. Skarżący nie wskazał na żadne argumenty prawne, które przekonywałyby o tym, że wykonanie nieważnej umowy petryfikuje stan faktyczny ukształtowany przez spełnienie nienależnych świadczeń. Co więcej, już tylko pobieżna lektura art. 410 § 2 k.c. przekonuje, że takie stanowisko jest całkowicie chybione.

Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej pozwanego do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej pozwanego do rozpoznania, a stosownie do art. 98 § 1, 1¹ i 3 k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie obciążył skarżącego kosztami postępowania kasacyjnego.

Marcin Łochowski

(D.Z.)

[SOP]